

Proves d'accés a la universitat

Convocatòria 2016

Llengua catalana i literatura

Sèrie 3

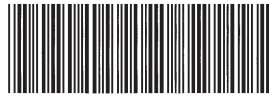
Opció d'examen

(Marqueu el quadre de l'opció triada)

OPCIÓ A

OPCIÓ B

Qualificació		
1. Comprensió lectora	1.1	
	1.2	
	1.3	
	1.4	
	1.5	
2. Expressió escrita	2.1	
	2.2	
3. Reflexió lingüística	3.1	
	3.2	
	3.3	
	3.4	
	3.5	
Suma de notes parcials		
Descompte per faltes		
Total		
Qualificació final		

Etiqueta identificadora de l'alumne/a

Etiqueta de qualificació

Ubicació del tribunal

Número del tribunal

La prova consta de tres parts: 1) comprensió lectora, 2) expressió escrita i 3) reflexió lingüística. Heu de triar UNA de les dues opcions (A o B) i fer-ne les parts 1 i 2. A més, heu de fer la part 3, que és comuna a totes dues opcions.

OPCIÓ A

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

El Dr. Valcàrcel entrà sense treure's el barret i va fer un gest amb la mà per saludar-los. Era baix, i encara ho semblava més perquè coixejava i llençava el cos endavant. De la cara prima i pàl·lida on la barba afaitada amb molt de compte pintava una ombra blava, n'eren visibles sobretot els ulls.

A penes els alçava en passar per entre els alumnes, i les celles van tremolar lleugerament.

Van seguir-lo amb una estranya docilitat, però a contracor també; com si els costés, a tots plegats, tancar-se a l'aula amb l'honorable bruixot que ompliria la pissarra amb els signes cabalístics de la ciència. L'aula era freda i feia una olor de **resclosit** molt dolça. Es va fer un silenci immediat; la veu rasposa del Dr. Valcàrcel s'imposava:

—...Així doncs, si tenim en compte una funció V d'una variable desenrotllada seguint les potències de la dita variable...

Té un front bonic —pensava la Maria. Per què deu portar el cabell tan **clenxinat**? Deu ser un home polít, meticulós, d'una pulcritud obsessiva. Aquests apunts no em serviran de res.

El cel de març era a l'altre cantó dels vidres d'una tal bellesa que produïa una suau angúnia. La llum **es vessava** sobre els caps inclinats, sobre els papers que omplien tots, de pressa, de lletres i signes.

—Sí, vostè...

La Maria respirà tranquil·litzada. En Pere Girbalt s'havia aixecat i contestava, sens dubte adequadament, a la pregunta. Alguna cosa no prevista devia haver passat, perquè tothom reia. La rialla era encomanadissa, una explosió de repòs dins la tensió de l'aula. Va riure també.

La veu del Dr. Valcàrcel vibrava d'indignació:

—Vostè, sí... ¿El seu nom, per favor, senyoreta?

No hi havia pregunta del Dr. Valcàrcel que no comencés amb aquest interrogant de **fungida** amabilitat. S'havia preguntat molt sovint com li era possible oblidar tan profundament set noms d'alumnes repetits al llarg de tot un curs. La pregunta, però (no hi havia altre remei), havia de ser contestada. I aquest cop, tampoc no podia dubtar-ne: li anava dirigida.

—¿El seu nom, per favor, senyoreta?

—Maria Carcereny.

—Senyoreta Carcereny, ¿em vol dir per què riu?

La mirada volia ser desafiant sense acabar-ho d'aconseguir. Se sentia una mica absurda amb el seu posat heroic.

—Simplement perquè tothom ha rigut.

—L'originalitat no és el seu fort. ¿No li sembla?

Després —des de la seva actitud agressiva i distant alhora— el Dr. Valcàrcel l'oblidà. Continuava el seu discurs dedicat ara a en Pere Girbalt, que se l'escoltava amb aplicada atenció. Desenvolupava un tema que tots coneixien molt bé, però que fingien escoltar amb interès sempre nou: la seva manca d'autèntica preparació universitària, la inconsciència de la generació a la qual pertanyien, l'absoluta **buidor** de tot allò que feien, el seu constant refiar-se de la benevolència del catedràtic.

M. Aurèlia CAPMANY. *La pluja als vidres.*
Barcelona: Club Editor, 1984, p. 11-13

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	<i>Vertader</i>	<i>Fals</i>
a) Maria Carcereny era una alumna del Dr. Valcàrcel.	☐	☐
b) Només hi havia set alumnes al curs.	☐	☐
c) El Dr. Valcàrcel s'encomanava també del riure dels alumnes.	☐	☐
d) No era la primera vegada que els renyava, els alumnes ja havien sentit abans aquell sermó.	☐	☐
e) El professor recordava molt bé el nom de tots els alumnes.	☐	☐

1.2. Proposeu un sinònim o una expressió sinònima per a cadascun dels mots següents, marcats en negreta en el text, que funcioni en el mateix context. [0,5 punts]

- a)** *Resclosit, resclosida:*
- b)** *Clenxinat, clenxinada:*
- c)** *Vessar-se:*
- d)** *Fingit, fingida:*
- e)** *Buidor:*

1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]

- a)** «S'havia preguntat molt sovint com **li** era possible oblidar tan profundament set noms»:
- b)** «el Dr. Valcàrcel l'oblidà»:

1.4. Expliqueu, en tres línies com a màxim, què pot voler dir el narrador en el fragment següent del text, referit a l'actitud de la Maria: «La mirada volia ser desafiant sense acabar-ho d'aconseguir». [0,5 punts]

1.5. Resoleu les qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.

- 1.5.1.** En un màxim de cinquanta mots, expliqueu per quina causa Don Toni i Dona Maria Antònia s'havien separat durant un cert temps, a l'obra *Bearn o la sala de les nines*, de Llorenç Villalonga. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives al recull *El Cafè de la Granota*, de Jesús Moncada, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	<i>Vertader</i>	<i>Fals</i>
a) El riu Ebre passa per Mequinensa.	☐	☐
b) El sereno de la vila s'entenia amb el sergent de la Guàrdia Civil.	☐	☐
c) Els contes d' <i>El Cafè de la Granota</i> estan ambientats després de la Guerra Civil.	☐	☐
d) El conte «Els delfins» tracta de zoologia.	☐	☐
e) En Miquel Garrigues demana a la Mort ocupar la plaça del barquer del més enllà.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Bearn o la sala de les nines*, de Llorenç Villalonga, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	<i>Vertader</i>	<i>Fals</i>
a) El personatge de Don Toni mostra una ironia molt fina.	☐	☐
b) A Don Toni no l'atrauen les novetats tecnològiques del moment, com els automòbils.	☐	☐
c) La biblioteca de Bearn es va cremar.	☐	☐
d) Al final de la seva vida Dona Maria Antònia perd el seny.	☐	☐
e) Don Felip, l'avantpassat de Don Toni, era fabricant de nines.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriuiu el fragment següent del text de l'estil directe a l'estil indirecte a partir del començament que us proposem a continuació, canviant els temps verbals i la forma dels clítics, si escau. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. [1 punt]

- «—¿El seu nom, per favor, senyoreta?
 —Maria Carcereny.
 —Senyoreta Carcereny, ¿em vol dir per què riu?
 —Simplement perquè tothom ha rigut.
 —L'originalitat no és el seu fort. ¿No li sembla?»

El Dr. Valcàrcel li va demanar...

- 2.2. En el text es reflecteix una situació de conflicte entre un professor i els seus alumnes, provocat per un atac de rialles. Escriviu un text ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, sobre algun cas semblant que conegueu o que hàgiu viscut personalment a l'aula o en algun altre context. [2 punts]

OPCIÓ B

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

Els escriptors tenen una responsabilitat especial com a **preservadors** i **transmissors** de la memòria. En el cas de les comunitats baquetejades per la història aquesta responsabilitat és encara més aguda. N'és un bon exemple l'escriptora Irène Némirovsky, autora de *Suite française*, la qual ha narrat una versió alternativa d'un episodi complex de la història francesa recent que ben pocs han explicat amb claredat: el col·laboracionisme generalitzat amb els ocupants alemanys durant la Segona Guerra Mundial. Els historiadors han reconstruït la història i la memòria, i l'art —la literatura i el cinema— ha **excel·lit** en la tasca de conservar i de recrear moments crucials de la memòria col·lectiva.

En el context ibèric, l'ús de la memòria ha tingut una politització ben específica. A diferència de països com Sud-àfrica o l'Argentina, després d'un període de dictadura, aquí no es va resoldre el problema i es preferí una política d'amnèsia i oblit. Som en un àmbit completament diferent, en què conceptes com els de reconciliació, memòria i oblit no són el més habitual. La recuperació de la memòria s'ha produït en part com a reacció contra les distorsions que havia introduït la historiografia franquista i contra l'amnèsia, que es va considerar la norma social acceptable en l'època de la transició democràtica a la fi de la dictadura. Estudis recents han destacat les dificultats de recuperar el passat a causa dels problemes de representació, la dificultat de trobar la «veritat» i la inevitable naturalesa política (i subjectiva) de les reconstruccions.

En aquest article vull identificar com és recuperada la memòria històrica a la literatura de ficció, i en particular de quina manera es juga amb el problema del temps. Allò que vull mostrar és que el llenguatge literari, amb la seva habilitat de penetrar i crear situacions de contaminació, és el més adequat per presentar de manera menys ideològica i emocional la memòria històrica com una manera de reconstruir, completar o **corregir** allò que n'han dit les històries oficials. La meua tesi és que la literatura és capaç de recuperar o recrear el que ha estat explicat en les històries oficials i així aconseguix donar veu a memòries, personatges i realitats que han estat suprimides. El discurs històric es fonamenta exclusivament en la veritat demostrable, mentre que el discurs de la ficció s'interessa per la realitat d'un episodi i ho fa des del territori del que és possible o imaginable. Com ha recordat Herzberger, la ficció **s'atansa** a la història mitjançant el difuminat o *scumbling*, que és un dels trets característics de la narrativa que s'ocupa de recuperar la memòria històrica.

Adaptació feta a partir del text
d'Enric Bou. «Temps i memòria: *Camí de sirga* i *Les veus del Pamanó*».
Digithum, núm. 15 (2013), p. 27

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	<i>Vertader</i>	<i>Fals</i>
a) La memòria històrica només és tasca dels historiadors.	☐	☐
b) La literatura i el cinema complementen la tasca dels historiadors en la recuperació de la memòria històrica.	☐	☐
c) La recuperació de la memòria històrica a Espanya no s'ha resolt bé.	☐	☐
d) A l'Argentina es preferí una política d'amnèsia i oblit.	☐	☐
e) El discurs de la ficció es basa en la veritat demostrable.	☐	☐

- 1.2. Proposeu un sinònim o una expressió sinònima per a cadascun dels mots següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]
- a) *Preservador, preservadora:*
 - b) *Transmissor, transmissora:*
 - c) *Excellir:*
 - d) *Corregir:*
 - e) *Atansar-se:*
- 1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]
- a) «La recuperació de la memòria s'ha produït en part com a reacció contra les distorsions que havia introduït la historiografia franquista i contra l'amnèsia, **que** es va considerar la norma social acceptable en l'època de la transició democràtica a la fi de la dictadura»:
 - b) «El discurs històric es fonamenta exclusivament en la veritat demostrable, mentre que el discurs de la ficció s'interessa per la realitat d'un episodi i **ho** fa des del territori del que és possible o imaginable»:
- 1.4. Expliqueu a partir del text, en tres línies com a màxim, la diferència bàsica entre el discurs històric i el discurs de la ficció. [0,5 punts]
- 1.5. Resoleu les qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.
- 1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, exposeu les característiques de la llengua que usa Jesús Moncada a l'obra *El Cafè de la Granota*. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives al recull *El Cafè de la Granota*, de Jesús Moncada, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) Hi ha un personatge que apareix en alguns contes recollint històries.	☐	☐
b) L'amo de la mina de l'Ebre era casat amb la mestressa d'una altra mina.	☐	☐
c) Els contes d' <i>El Cafè de la Granota</i> estan ambientats en l'època actual.	☐	☐
d) L'antiga vila de Mequinensa es trobava prop de l'aigua-barreig de l'Ebre i el Segre.	☐	☐
e) L'actriu Claudia Cardinale va passar per Mequinensa.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Bearn o la sala de les nines*, de Llorenç Villalonga, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) El mite de Bearn es construeix a partir de pols oposats en les creences, la política, el sexe, la veritat i la mentida.	☐	☐
b) En l'epíleg els francmaçons volen comprar la possessió.	☐	☐
c) L'hereu de Bearn és Joan Mayol.	☐	☐
d) Els personatges femenins són tots iguals, representen el mateix.	☐	☐
e) Don Toni estavella un cotxe dins de casa.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriu el fragment següent del text, passant els quatre verbs subratllats al temps de passat simple i canviant els quatre adjectius marcats en negreta per uns altres de significat equivalent. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. [1 punt]

«N'és un bon exemple l'escriptora Irène Némirovsky, autora de *Suite française*, la qual ha narrat una versió **alternativa** d'un episodi **complex** de la història francesa recent que ben pocs han explicat amb claredat: el col·laboracionisme **generalitzat** amb els ocupants alemanys durant la Segona Guerra Mundial. Els historiadors han reconstruït la història i la memòria, i l'art —la literatura i el cinema— ha excel·lit en la tasca de conservar i de recrear moments **crucials** de la memòria col·lectiva.»

- 2.2. En el text es relaciona la recuperació de la memòria històrica amb la història i amb la literatura. Escriviu un text ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, a partir del que coneixeu o del que opineu sobre el paper d'altres actors o participants dels processos de recuperació de la memòria històrica, com les víctimes, els parents, les associacions, els antropòlegs, els jutges o les administracions. [2 punts]

PART COMUNA

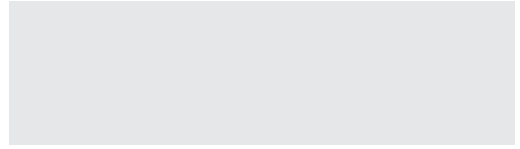
3. Reflexió lingüística [3 punts en total]

3.1. Indiqueu l'anàlisi correcta dels pronoms, les oracions o els sintagmes subratllats. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

- 3.1.1. El Dr. Valcàrcel entrà sense treure's el barret.
 complement del nom
 complement predicatiu
 complement de règim (o preposicional)
 complement circumstancial (o adjunt)
- 3.1.2. A penes els alçava en passar per entre els alumnes.
 subjecte
 complement predicatiu
 complement o objecte directe
 complement o objecte indirecte
- 3.1.3. Com si els costés tancar-se a l'aula amb l'honorable bruixot que ompliria la pissarra amb els signes cabalístics de la ciència.
 construcció o clàusula d'infinitiu de complement o objecte directe
 oració subordinada adverbial
 construcció o clàusula d'infinitiu de subjecte
 oració subordinada adjectiva
- 3.1.4. La Maria respirà tranquil·litzada.
 complement del nom
 atribut
 complement predicatiu
 complement de l'adjectiu
- 3.1.5. La pregunta, però, havia de ser contestada. I aquest cop, tampoc no podia dubtar-ne: li anava dirigida.
 complement o objecte indirecte
 complement de règim (o preposicional)
 complement circumstancial (o adjunt)
 complement o objecte directe
- 3.1.6. L'art ha excel·lit en la tasca de conservar i de recrear moments crucials de la memòria col·lectiva.
 complement circumstancial (o adjunt)
 construcció o clàusula d'infinitiu de complement o objecte directe
 complement de règim (o preposicional)
 construcció o clàusula d'infinitiu de complement de règim (o preposicional)
- 3.1.7. Som en un àmbit completament diferent, en què conceptes com els de reconciliació, memòria i oblit no són el més habitual.
 conjunció
 preposició
 complement circumstancial (o adjunt)
 complement del nom
- 3.1.8. La inevitable naturalesa política de les reconstruccions.
 modificador de *naturalesa*
 modificador de *naturalesa política*
 modificador de *naturalesa política de les reconstruccions*
 modificador de *les reconstruccions*

- 3.1.9.** La meva tesi és que la literatura és capaç de recuperar o recrear el que ha estat explicat en les històries oficials.
- complement circumstancial (o adjunt)
 - complement de règim (o preposicional)
 - complement de l'adjectiu
 - complement del nom
- 3.1.10.** El discurs històric es fonamenta exclusivament en la veritat.
- sense funció
 - complement de règim (o preposicional)
 - complement circumstancial (o adjunt)
 - complement de l'adverbi
- 3.2.** Completeu les oracions següents amb la forma correcta de les dues que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]
- a)** No parla (*res / gens*) _____ d'anglès, li costarà trobar feina.
 - b)** No ha fet (*prou / prous*) _____ amics durant el viatge.
 - c)** A la ciutat es (*vénen / van*) _____ fent força obres.
 - d)** (*M'he / He*) _____ caigut de l'escala.
 - e)** No he trobat (*cap / ningun*) _____ moble que m'agradés, en aquesta botiga.
- 3.3.** Completeu les oracions següents amb la forma verbal correcta del verb que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]
- a)** Els bombers van ordenar que s' _____ (*evacuar*) l'edifici.
 - b)** Separarem els rovells de les clares, que _____ (*batre*) a punt de neu.
 - c)** Ahir es _____ (*cloure*, en passat simple) la reunió abans d'hora.
 - d)** El guisat és al foc, s'està _____ (*coure*).
 - e)** Si la Joana es presentés per a delegada de curs, segur que nosaltres la _____ (*triar*).
- 3.4.** Subratlleu en el text següent les cinc grafies que corresponen al so palatal fricatiu sonor [ʃ] o, en algunes varietats dialectals, a l'africat [dʒ]. [0,5 punts]
- No m'ha agradat gens com ha acabat el projecte. El subjecte de la clenxa és un bon enginyer però té una trajectòria coneguda: tot allò que gestiona acaba amb un xoc de trens.
- 3.5.** Completeu les oracions següents amb els verbs o adjectius adequats, derivats dels substantius que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]
- a)** El cel es va _____ (*núvol*) ràpidament i no va deixar de ploure en tres hores.
 - b)** Va dedicar tres dies a _____ (*vernís*) les portes del pis.
 - c)** Com que plovia tant, es van _____ (*recer*) en una cova.
 - d)** Aquest estiu han instal·lat aire _____ (*condició*) a casa.
 - e)** És un desastre irreversible i _____ (*remei*).

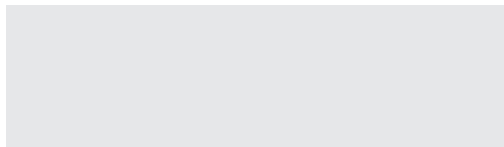
Etiqueta del corrector/a

--	--

--	--

Etiqueta identificadora de l'alumne/a

Institut
d'Estudis
Catalans

